

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน

ของ นายอนุรักษ์ มาประณีต ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๕๗

เรื่องพิจารณาที่ ๒๘/๒๕๕๗

วันที่ ๒๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

ประเด็นที่วินิจฉัย

การจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ตามพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นการเลือกตั้งที่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หรือไม่

ความเห็น

พิเคราะห์พยานหลักฐานแล้ว ข้อเท็จจริงฟังยุติในเบื้องต้นได้ว่า นายกรัฐมนตรีทำการยุบสภาผู้แทนราษฎรโดยพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๖ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๘ วรรคสอง กำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ สาระสำคัญของมาตรา ๑๐๘ วรรคสองนั้น ประการแรก ต้องกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไปภายในระยะเวลาไม่น้อยกว่าสี่สิบห้าวันแต่ไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันยุบสภาผู้แทนราษฎร และประการที่สอง วันเลือกตั้งนั้นต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร ข้อเท็จจริงรับฟังได้ต่อไปว่า ก่อนวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ดังกล่าว คณะกรรมการการเลือกตั้ง กำหนดวันที่พรรคการเมืองจะยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อ ระหว่างวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๖ และกำหนดวันรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ระหว่างวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๗ ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว มีเหตุการณ์ประท้วง ขัดขวางการรับสมัครและขัดขวางผู้สมัครรับการเลือกตั้ง เป็นเหตุให้คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่สามารถดำเนินการจัดการเลือกตั้งได้ ในเขตเลือกตั้งจำนวน ๒๘ เขต เพราะไม่สามารถจัดให้มีการรับสมัครได้หรือไม่มีผู้สมัครเลยในวันที่พระราชกฤษฎีกากำหนดให้มีการเลือกตั้งทั่วไป ด้วยเหตุดังกล่าวคณะกรรมการการเลือกตั้งมีความเห็นว่าควรกำหนดวันเลือกตั้งทั่วไปขึ้นใหม่จากวันเลือกตั้งทั่วไปเดิมที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกายุบสภา แต่นายกรัฐมนตรีไม่เห็นด้วย

ประธานกรรมการการเลือกตั้งจึงได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญว่าสามารถเลื่อนวันเลือกตั้งทั่วไปขึ้นไปขึ้นใหม่ได้หรือไม่ และเป็นอำนาจของนายกรัฐมนตรีหรืออำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๒/๒๕๕๗ ว่า หากมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดวันเลือกตั้งทั่วไปขึ้นไปขึ้นใหม่จากวันเลือกตั้งทั่วไปเดิมที่กำหนดไว้ สามารถกระทำได้โดยเป็นอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกันของนายกรัฐมนตรีและประธานกรรมการการเลือกตั้ง หลังจากที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยดังกล่าวแล้ว จากคำชี้แจงของประธานกรรมการการเลือกตั้งว่านายกรัฐมนตรีไม่ยอมกำหนดวันเลือกตั้งทั่วไปขึ้นไปขึ้นใหม่จึงต้องเลือกตั้งในวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ตามที่ได้กำหนดไว้แล้ว ส่วนที่ทางนายกรัฐมนตรีอ้างว่าเหตุที่ไม่ตราพระราชกฤษฎีกากำหนดวันเลือกตั้งใหม่ก่อนจะถึงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ นั้น เพราะติดเงื่อนไขเรื่องระยะเวลาที่ต้องเลือกตั้งภายในหกสิบวันตามมาตรา ๑๐๘ ซึ่งเหลือระยะเวลาอีก ๔ วัน ไม่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเลือกตั้งนั้น เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยแล้วว่าสามารถเลื่อนได้ แม้จะเกินกำหนด ๖๐ วันก็ตาม ข้อต่อสู้ดังกล่าวจึงไม่อาจรับฟังได้ การเลือกตั้งวันที่ ๒ ดังกล่าว แม้จะได้กำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร แต่ไม่สามารถกระทำได้เพราะอีก ๒๘ เขตเลือกตั้ง ยังไม่สามารถจัดการเลือกตั้งได้ การเลือกตั้งจึงไม่อาจกระทำวันเดียวทั่วราชอาณาจักรได้ ทั้ง ๆ ที่สามารถกระทำได้หากเลื่อนโดยกำหนดวันเลือกตั้งขึ้นไปใหม่ตามที่ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยไว้แล้ว เพราะกรณียังไม่ได้ดำเนินการจัดการเลือกตั้งทั่วไป และเป็นคนละกรณีกับการกำหนดวันลงคะแนนเลือกตั้งใหม่เฉพาะในบางหน่วยเลือกตั้งหรือบางเขตเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๗๘ หรือมาตรา ๑๐๘ เพราะตามมาตรา ๗๘ นั้น จะต้องมีการรับสมัครผู้สมัครแล้ว แต่มีเหตุขัดข้องในการลงคะแนนเท่านั้น การดำเนินการอีก ๒๘ เขตเลือกตั้งนั้น เป็นการกำหนดวันเลือกตั้งขึ้นไปใหม่อีกวันหนึ่ง เพราะจะต้องกำหนดวันรับสมัคร วันลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้า การลงคะแนนนอกราชอาณาจักรด้วยทั้งมิใช่เพราะคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่สามารถจัดการเลือกตั้งได้เพราะเหตุสุดวิสัยหรือเหตุจำเป็นอื่น เป็นกรณียังไม่มีจัดการเลือกตั้งทั่วไปใน ๒๘ เขตเลือกตั้ง ซึ่งหากมีการจัดการการเลือกตั้งอีก ๒๘ เขตเลือกตั้ง โดยกำหนดวันเลือกตั้งทั่วไปอีกวันหนึ่งย่อมจะขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๘ วรรคสอง เพราะเท่ากับว่าวันเลือกตั้งทั่วไปจะมี ๒ วัน

ด้วยเหตุดังที่ได้วินิจฉัยมาแล้วจึงมีความเห็นว่า การจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ตามพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นการเลือกตั้งที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๘ วรรคสอง

นายบุรีรักษ์ มาประณีต

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ